

יום עיון שלישי - החטיבה לטיפול בילדים ונוער

מצבים מנטליים ראשוניים בפסיכותרפיה פסיכואנליטית עם ילדים ונוער

יום רביעי 29.5.19 בין השעות 8:30-14:00

יו"ר יום העיון: מר אבי שרוף

תכנית

התכנסות.	08:30-09:00
דברי פתיחה.	09:00-09:15
הרצאה: גב' אלינה שלקס - "התפתחות רגשית מוקדמת ומצבים מנטליים ראשוניים".	09:15-10:30
הפסקה.	10:30-11:00
הרצאה: גב' יונית שולמן - "את פתח לו: פתיחת מרחב המשחק אצל ילדים עם אוטיזם".	11:00-12:15
הפסקת צהריים.	12:15-12:45
הרצאה: ד"ר דורית קבילי - "Reveries ככלי מפתח בטיפול עם ילדים שקשה להגיע אליהם".	12:45-14:00

יום העיון ייערך במכון מופ"ת, רח' שושנה פרסיץ 15, קרית החינוך, תל-אביב (במתחם סמינר לווינסקי), מצורפת מפה בעמוד האחרון

תקצירי ההרצאות

יור' אבי שרוף, פסיכולוג קליני מדריך. מרצה במחלקה לפסיכולוגיה באוני' תל אביב ובתוכניות לפסיכותרפיה באוני' חיפה, בר אילן ובברזיל באשקלון. לשעבר פסיכולוג ראשי במרכז לבריאות הנפש נס ציונה. חבר בצוות ההיגוי של חטיבת הילדים והנוער של האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית. מנהל אקדמי של התוכנית לפסיכותרפיה בילדים ונוער בגישה פסיכואנליטית, ב"ס לעבודה סוציאלית, אוניברסיטת תל אביב.

הרצאה: גב' אלינה שלקס - "התפתחות רגשית מוקדמת ומצבים מנטליים ראשוניים".

בהרצאה תוצג התבוננות על התפתחות רגשית מוקדמת, הן בזמן הריון והן בתקופת הינקות, כרלוונטית להבנה של מצבים מנטליים ראשוניים אותם אנו פוגשים בעבודה הקלינית. הפריזמה הראשונה דרכה נעשה ניסיון להבין את המקורות של התהוותו המנטאלית מושתתת על ניסיון קליני ועל תאורטיזציה פסיכואנליטית של ניסיון זה. אתייחס לשתי מגמות עיקריות בדיון התיאורטי בנפש התינוק: המגמה האחת מדגישה את מושג הנרקסיזם הראשוני בראשית ההתפתחות הרגשית, ותופסת את התינוק כשרוי במצב נפשי של התמזגות עם האובייקט; המגמה השנייה מתייחסת אל נפש התינוק כבעלת קיום נפרד ומודעות בסיסית גסה לקיומו של האובייקט כבר מראשית החיים. אתייחס לתיאורטיקנים הרלוונטיים בכל אחת משתי מגמות אלה ולהשלכות הקליניות הנובעות מהבדלים תאורטיים אלה.

הפריזמה השנייה להתבוננות על ראשית ההתפתחות המנטאלית מושתתת על אינטרפרטציה פסיכואנליטית של תצפיות בעוברים ובתינוקות ועל מחקרים התפתחותיים. תצפיות ומחקרים אלה מאפשרים לא רק הבנה התפתחותית עמוקה אלא גם חשיבה מקיפה ומאתגרת לגבי היווצרות של אופני חשיבה, רגש והתייחסות בהמשך החיים בכלל ובסיטואציה הטיפולית בפרט. במקביל, אדון במגבלות הקיימות בהסקה בדיעבדית, מתוך הסיטואציה הקלינית, לגבי מקורות ההתפתחות הנפשית. מהות ההרצאה היא ניסיון לקדם אותנו צעד נוסף בהבנת מטופלים קשים ורגסיביים, מתוך ידיעה אפריורית שהיכולת שלנו להבין את ראשית ההתפתחות המנטאלית לעולם תהיה מוגבלת.

אלינה שלקס, פסיכולוגית קלינית מדריכה במרפאה לבריאות הנפש רמת חן. פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הפסיכואנליטית בישראל. יזמה ומשמשת מאז הקמתו, בשנת 2007 כראש המסלול 'מצבים מנטליים ראשוניים' בתוכנית לפסיכותרפיה באוניברסיטת תל אביב. הייתה בין מקבלי הפרס ע"ש פיליסמדאו בניו יורק, 2006, על מצוינות בכתיבה פסיכואנליטית ובשנת 2008 קיבלה בלוס אנג'לס את הפרס הבינלאומי לזכרה של פרנסס טסטין על עבודתה "אימת הנפילה וההיעלמות".

הרצאה: גב' יונית שולמן - "את פתח לו: פתיחת מרחב המשחק אצל ילדים עם אוטיזם".

משחק אותנטי, יצירתי, ספונטני וחי, הוא תמיד חדש, מפתיע, מעניין, ומשתנה. היכולת לשחק נבנית בתוך קשר. הקשיים בתקשורת מחד, ובהתמודדות עם שינויים מאידך, הם שני מאפייני הבסיס העיקריים של האוטיזם. אין זה מפתיע לפיכך, שילדים עם אוטיזם מתקשים בבניית היכולת לשחק. בהרצאה יועלו מחשבות לגבי השאלות הקליניות המעשיות, שניתן לתמצת אותן ל"איך" ו"מה". איך פותחים את מרחב המשחק אצל ילד שמתקשה לשחק, ומה עושים כשמרחב המשחק מתחיל להיפתח. נדון באפשרות להעצים וללבות ניצוצות ראשוניים של פוטנציאל המשחק; האפשרות לטרנספורמציה של פריקה דרך "אינטרפרטציה דרך המשחק", בדומה למושג האינטרפרטציה דרך הפעולה של אוגדן; הצורך להנעה המתמשכת הנדרשת מהמטפל, לצורך שימור היכולת המשחקית ופיתוחה; ודילמות טכניות ואתיות סבוכות ומורכבות ביחס לעבודת המטפל והקשר הטיפולי הנובעות מכך. לסיכום נחשוב על מגבלות היכולת, על ייאוש, ועל תקווה. זאת במטרה לעורר את החשיבה, הבחינה העצמית והיצירתיות המשחקית של כלנו.

יונית שולמן, פסיכולוגית קלינית מדריכה. מנהלת סקטור הפסיכולוגים בעמותה לילדים בסיכון. מנהלת תכנית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית ילד ונוער בתכנית ללימודי המשך, בית ספר לעבודה סוציאלית אוניברסיטת תל אביב בשיתוף עם אבי שרוף. מטפלת בילדים, נוער ומבוגרים, מרבה לעבוד עם אנשים עם אוטיזם ומשפחותיהם לאורך טווח החיים. מרצה, מלמדת ומדריכה במסגרות שונות בנושאים הקשורים בטיפול בילדים ונוער ובטיפול באנשים עם אוטיזם.

הרצאה: ד"ר דורית קבילי - "Reveries ככלי מפתח בטיפול עם ילדים שקשה להגיע אליהם".

תאוריית השדה האנליטי הפוסט-ביוניאנית, שפותחה על-ידי פרו ועמיתים רואה בחיי חלום "תיאטרון ליצירת משמעות" ומורה לנו להשתמש באופן מושכל באינטואיציות שמעניקים החלומות שלנו. בהשראתה נסללת דרך לטפל בטווח רחב של מטופלים גם בקרב ילדים שקשה להגיע אליהם, עם קשיים חמורים בסימבוליזציה ומנטליזציה.

ציביטרזה (2017), המזוהה עם המודל של תאוריית השדה וממשיך דרך, מציין ש"רוב עקבות הזיכרון הארכאיות וכמובן שגם אלה הקשורות לטראומות המוקדמות ביותר, יכולות להירשם רק בצורה לא ייצוגית, בלא מודע "הלא נגישי". הוא מתאר מופעים של חוויות אלו בטיפול ורואה- ב Reveries- כלי שמוביל בהדרגה לפיגורביליות. כך, בטיפול ו/או הדרכה, כשאנו חשים כמהלכים בחשכה, הגותם סביב הרעיונות של וויניקוט ובין המאוחר בעיקר, מעוררת תקווה.

ד"ר דורית קבילי, פסיכולוגית קלינית מדריכה בעמותה לילדים בסיכון, בתוכנית לפסיכותרפיה אוניברסיטת ת"א ובקליניקה של המרכז הבינתחומי בהרצליה. שותפה לעריכה מדעית של הספר "טכניקה בטיפול בילדים" מאת אנטוניו פרו.

שובר רישום ליום עיון שלישי חטיבת הילדים והנוער 2017-2018

מצבים מנטליים ראשוניים בפסיכותרפיה פסיכואנליטית עם ילדים ונוער 29.5.19

הנני חבר / לא חבר באגודה (נא לסמן) (חבר - מי ששילם דמי חברות לשנה הנוכחית - תשע"ט)

מצ"ב תשלום עבור יום עיון ראשון: חבר אגודה/סטודנט/מתמחה (160 ש"ח), מחיר רגיל (190 ש"ח)

ניתן לבטל עד שבועיים לפני תאריך יום העיון ולקבל זיכוי לפעילויות האגודה בניכוי דמי טיפול בסך 50 ש"ח. הביטול ייעשה באמצעות משלוח דוא"ל. לא יינתן החזר כספי אלא זיכוי לפעילויות האגודה.

ניתן לשלם בכרטיס אשראי או בהמחאה.

באשראי: (לבעלי ויזה ומאסטרכארד בלבד) ניתן לבצע באתר או ע"י לחיצה **כאן**.

בהמחאה: ניתן לשלוח בדאר המחאה לפקודת האגודה הישראלית לפסיכותרפיה פסיכואנליטית, למשרדי האגודה ת.ד. 6066 הרצליה 46159.

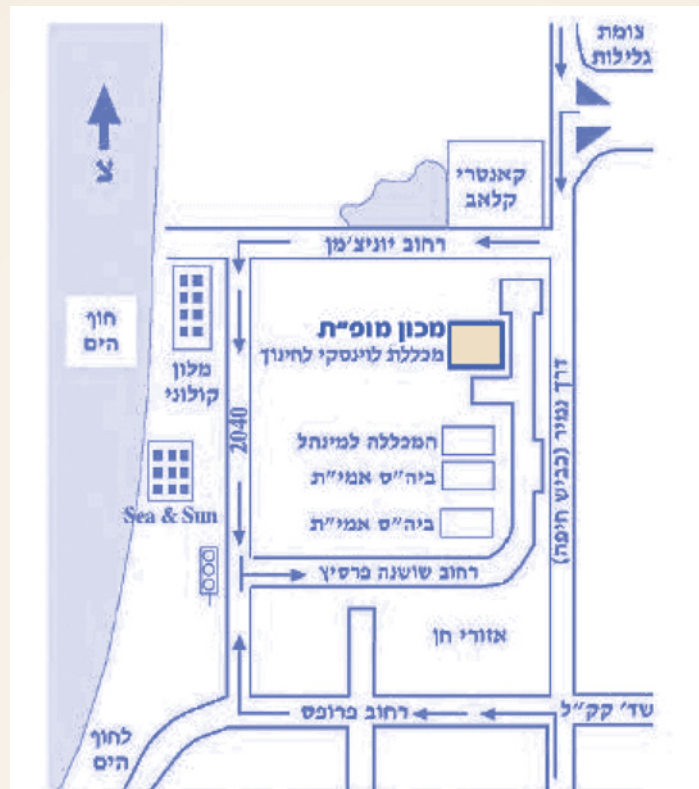
שם ושם משפחה _____ מקצוע _____

מקום עבודה _____ כתובת _____

טלפון בבית _____ טלפון נייד _____

כתובת מייל _____

מפת הגעה

קווי אוטובוס:

"דן" - 26, 29, 90, 147, 149 - "אגד" - 501, 502, 852, 872, 910
"קווים" - 94, 95

לרשות המבקרים במכון מופ"ת עומדת חנייה ציבורית פתוחה **חינם**
במגרש הכורכר שלפני המכללה.

רחוב שושנה פרסיץ 15 קריית החינוך תל אביב